

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 31.5.2006
KOM(2006) 254 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI IR
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

dėl būtinybės kurti suderintą kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategiją

{SEC(2006) 659}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI IR EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI

dėl būtinybės kurti suderintą kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategiją

1. ĮVADAS

2004 metais įplaukos iš mokesčių, t. y. bendra mokesčių ir privalomųjų socialinio draudimo įmokų suma, sudarė 39,3 % Europos Sąjungos BVP, arba 4 097,7 mlrd. EUR. Kita vertus, turima labai mažai vertinimų, kiek mokesčių nesurenkama dėl mokestinio sukčiavimo. Ekonominėje literatūroje paprastai nurodoma, kad ši suma siekia maždaug 2–2,5 % BVP.

Taigi mokestinio sukčiavimo problema yra labai svarbi. Už mokesčių sistemos veikimą atsakingos valstybės narės. Taip turi būti ir toliau. Mokesčių administravimo organizavimas, apmokestinamų asmenų kontrolė ir mokesčių rinkimas yra sritys, priklausančios valstybių kompetencijai. Bet tam, kad būtų užtikrintas geras vidaus rinkos veikimas ir finansinių Bendrijos interesų apsauga¹, Komisija turi skatinti ir lengvinti valstybių narių bendradarbiavimą. Mokestinis sukčiavimas iškreipia mokesčių mokėtojų konkurenciją ir todėl kliudo geram vidaus rinkos funkcionavimui.

Valstybės narės reiškia didelį susirūpinimą dėl sukčiavimo mastų. 1993 metais priėmus nuostatas dėl bendros vidaus rinkos ir dėl to atsiradus laisvam prekių, paslaugų, asmenų ir kapitalo judėjimui, valstybėms narėms vis sunkiau kiekvienai atskirai kovoti su mokestiniu sukčiavimu. Šią kovą tarptautiniu lygmeniu dar labiau sunkina ekonomikos globalizacija.

2005 m. spalio 25 d. komunikate „Mokesčių ir muitų politikos vaidmuo įgyvendinant Lisabonos strategiją“ Komisija pasisakė už bendresnius ir labiau suderintus veiksmus Bendrijos lygmeniu, kad valstybių narių kova su mokestiniu sukčiavimu būtų veiksmingesnė.

Šiuo komunikatu siekiama sukelti visų suinteresuotųjų šalių diskusijas siūlomomis temomis dėl aspektų, į kuriuos reikia atsižvelgti, turint omenyje kovos su sukčiavimu strategiją Europos lygmeniu.

2. KOVA SU SUKČIAVIMU: ESAMOS PADĖTIES APŽVALGA

2.1. PVM

Su PVM susijęs sukčiavimas pasireiškia įvairiomis formomis: nuo šešėlinės ekonomikos iki sukčiavimo valstybių narių viduje (melagingos deklaracijos, neteisėti atskaitymai). Yra išskirtinė sukčiavimo forma, vadinamasis „karuselinis sukčiavimas“, kai sukčiaujama dažniausiai naudojant operacijų valstybėje narėje (kai reikalaujama PVM) ir operacijų

¹ Valstybės narės iš surinkto PVM prisideda prie Bendrijos biudžeto nuosavų išteklių.

Bendrijos viduje (kai iš susitariančiųjų šalių nereikalaujama PVM) derinį². Neseniai pastebėta, kad vis dažniau šiame procese dalyvauja trečiosiose šalyse įsikūrę ūkio subjektai.

Su PVM susijęs sukčiavimas kenkia Bendrijos finansiniams interesams, minimiems EB sutarties 280 straipsnyje³.

Prieš kelerius metus buvo sustiprintas teisinis Bendrijos administracinio bendradarbiavimo pagrindas⁴, tačiau konstatuojama, kad valstybės narės nepakankamai naudojami suteiktomis naujomis galimybėmis ir administracinio bendradarbiavimo lygis nėra proporcingas prekybos mastui Bendrijos viduje.

2.2. Akcizai

Po 1993 m. buvo išreikštas susirūpinimas dėl „popierinės“ prekių, kurioms taikomas akcizo atidėjimas, judėjimo stebėsenos sistemos pažeidžiamumo ir dėl sukčiavimo, kai ši tvarka netaikoma, naudojantis mokesčių tarifų skirtumais valstybėse narėse.

Akcizu apmokestintų prekių, kai taikomas akcizo atidėjimas, judėjimo stebėsenos sistemos kompiuterizavimas yra svarbus etapas, siekiant sukurti saugesnę sistemą. 2003 m. birželio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu numatoma, kad kompiuterinė sistema bus sukurta per šešerius metus. Jau imtasi kai kurių trumpojo laikotarpio priemonių, įskaitant naujo reglamento, susijusio su akcizų sritimi, priėmimą. Šiuo reglamentu siekiama sustiprinti administracinį bendradarbiavimą.

Tačiau kyla grėsmė, kad, nepaisant to, jog bus sukurta ir taikoma kompiuterizuota sistema, atsiras kitų sukčiavimo būdų, nesusijusių su akcizo atidėjimo režimu, tokių kaip alkoholio ir tabako kontrabanda ir padirbinėjimas, todėl turės būti numatytos kitos priemonės.

2.3. Tiesioginiai mokesčiai

Valstybių narių tarpusavio pagalba reglamentuojama Direktyva 77/799/EEB⁵. Direktyvoje numatoma keisti visa informacija, kuri gali padėti valstybėms narėms teisingai nustatyti pajamų ir turto mokesčius.

Beje, Direktyva 2003/48/EB⁶ nustatoma automatinio keitimosi tam tikra informacija, susijusia su palūkanų mokėjimu, sistema. Dėl priemonių, lygiaverčių numatytosioms Direktyvoje, buvo pasirašyti susitarimai su Šveicarija, Andora, Lichtenšteinu, Monaku ir San Marinu.

² Išsamesnis tarpvalstybinio sukčiavimo aprašymas pateiktas COM(2004)260, 2004 4 16, 3.2.2. punkte.

³ Iškraipymai, kurių priežastis yra sukčiavimas, susijęs su PVM, kenkia bendrai nuosavų išteklių pusiausvyrai, kuri turi būti „sąžininga ir skaidri“ ir užtikrinti gerą Bendrijos veikimą.

⁴ 2003 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1798/2003 dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 264, 2003 10 15, p. 1).

⁵ 1977 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 77/799/EEB dėl valstybių narių kompetentingų institucijų tarpusavio pagalbos tiesioginio apmokestinimo srityje (OL L 336, 1977 12 27, p. 15.), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. lapkričio 16 d. Direktyva 2004/106/EB (OL L 359, 2004 12 4).

⁶ 2003 m. birželio 3 d. Tarybos direktyva 2003/48/EB dėl palūkanų, gautų iš taupymo pajamų, apmokestinimo (OL L 157, 2003 6 26, p. 38).

2.4. Esamo teisinio pagrindo vertinimas

Bendrijos teisinis pagrindas, susijęs su administraciniu bendradarbiavimu PVM ir akcizų srityje, Komisijos manymu, yra patenkinamas. Jeigu galėtų būti numatyta patobulinti tam tikrus specifinius aspektus, tai šiuo teisiniu pagrindu valstybėms narėms būtų suteikta realių galimybių bendradarbiauti.

Kita vertus, Direktyva 77/799/EEB nėra tokia veiksminga, kaip norėtųsi, pirmiausia todėl, kad nepakankamai naudojamosi sukurta sistema. Savo 2000 m. gegužės 22 d. ataskaitoje⁷ Tarybos mokesčio sukčiavimo klausimų *ad hoc* grupė nuodugniai išanalizavo kovos su sukčiavimu sistemas ir pateikė rekomendacijas, kaip sustiprinti administracinio bendradarbiavimo mechanizmą. Beje, Komisija 2004 m. pateikė Komunikatą dėl bendrovių neteisėtos veiklos ir finansinių pažeidimų prevencijos⁸, kuriame taip pat pabrėžiama būtinybė gerinti administracinį bendradarbiavimą ir siūlomos iniciatyvos, skirtos mokesčių institucijų bendradarbiavimui ir Europos Sąjungos viduje, ir su trečiosiomis šalimis skatinti.

Taigi, kaip teigiama šioje ataskaitoje ir Komunikate ir kaip parodė vėlesnis Komisijos ir valstybių narių bendravimas, Direktyvai 77/799/EEB įgyvendinti turi būti sukurtos veiksmingesnės priemonės. Pavyzdį būtų galima imti iš to, kas jau turima netiesioginių mokesčių srityje (Direktyvos 8 straipsnio pakeitimas, terminas per kurį turi būti pateikiamas atsakymas, pareigūnų iš kitų valstybių narių dalyvavimas tikrinimuose ir kt.).

GALIMYBĖS, KURIAS REIKIA IŠNAGRINĖTI

3. VALSTYBIŲ NARIŲ ADMINISTRACINIS BENDRADARBIAVIMAS

3.1. Bendradarbiavimo veikimo gerinimas

Valstybės narės nurodo keletą priežasčių, kuriomis paaiškinama, kodėl nepakankamai taikomos bendradarbiavimo priemonės: kalbos problema, žmogiškųjų išteklių trūkumas, nepakankamos kontrolės pareigūnų žinios apie bendradarbiavimo procedūras ir kt.

Šios spragos nėra naujos, nes jau buvo išdėstytos ir pakartotos Komisijos ataskaitose, tačiau padėtis iš esmės nepagerėjo. Beje, Tarybos mokesčių sukčiavimo klausimų *ad hoc* grupė nurodė, kad „Bendrijos administracinės kultūros“ nebuvimas kliudo kovoti su sukčiavimu.

Tačiau nebepakanka tai konstatuoti; reikalingas valstybių narių politinis įsipareigojimas, kad būtų galima pataisyti padėtį. Todėl Komisija mano, kad, siekiant užtikrinti, jog visos valstybės narės gali suteikti ir iš tiesų suteikia veiksmingą pagalbą kitoms valstybėms narėms, atėjo laikas sukurti priežiūros sistemą, paremtą kiekybiškai įvertinamais rodikliais.

Beje, atsižvelgiant į Bendrijos prekybos mastą, daugiašalis auditas turėtų tapti privalomas.

PVM atveju valstybės narės taip pat turėtų Bendrijos lygmeniu nuosekliau taikyti operatyvinės paramos ir pagalbos sistemas, ypač Europos kovos su sukčiavimu tarnybos

⁷ FISC 67 – CRIMORG 83, 2000 5 22.

⁸ COM(2004)611 galutinis, 2004 9 27.

(OLAF), kuri veikia kaip paslaugų (operatyvinės pagalbos ir informacijos teikimo) tam tikrus veiksmus vykdančioms valstybių narių institucijoms teikėja, išteklius.

Iš tiesų mokestinis sukčiavimas dažnai yra susijęs su organizuoto nusikalstamumo struktūromis, veikiančiomis įvairiose nusikaltimų srityse. Nusikaltimų, padarytų mokesčių srityje (pvz., su PVM susijęs sukčiavimas arba cigarečių kontrabanda), rezultatai paprastai yra panaudojami kitoms nusikalstamoms veikoms. Todėl, kovojant su sukčiavimu, svarbu vadovautis visapusišku ir įvairias sritis apimančiu požiūriu.

Dėl šios priežasties Komisija parengė Reglamento dėl tarpusavio administracinės pagalbos siekiant apsaugoti Bendrijos finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitokios neteisėtos veikos pasiūlymą⁹.

Priėmus šį pasiūlymą tokios operatyvinės pagalbos teisinis pagrindas pasidarytų aiškesnis ir stipresnis ir būtų galima jau administracinės tarpusavio pagalbos lygmeniu naudotis informacija apie įtartinas finansines operacijas, susijusias su pinigų plovimu, o svarbiausia būtų nustatytas detalus planas, kaip turi būti teikiama operatyvinė pagalba ir teikiamos Komisijos turimos žinios (OLAF).

Reikia priminti, kad pagal EB sutarties 10 straipsnį valstybės narės įpareigojamos imtis visų bendrų arba specialiųjų priemonių, kad būtų galima užtikrinti Bendrijos teisės aktuose nustatytų pareigų, įskaitant administracinį bendradarbiavimą, vykdymą, o EB sutarties 280 straipsniu valstybės narės įpareigojamos derinti savo veiksmus, kuriais siekiama apsaugoti EB finansinius interesus.

3.2. Pagalba renkant mokesčius

Be priemonių, kurios padeda nustatyti mokestinį sukčiavimą, stiprinimo, su pagalba renkant mokesčius susijusių teisės aktų tobulinimas turėtų užtikrinti geresnį valstybei nesumokėtų mokesčių surinkimą.

Reikia pradėti galvoti apie galimybes palengvinti procedūras ir pagalbos fiskaliniams agentams priemones. Beje, tarpusavio pagalbos priemonių įgyvendinimo sėkmė taip pat priklauso nuo nacionalinių valdžios institucijų ir nuo mokesčių rinkimo priemonių, kurias šioms institucijoms suteikia nacionalinė kiekvienos valstybės narės teisė.

Be to, galėtų būti numatytos kitos priemonės, pavyzdžiui, skatinimo ir (arba) baudų sistema.

3.3. Geresnis rizikos valdymas

Bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, neseniai buvo parengtas Rizikos valdymo vadovas, skirtas mokesčių administratoriams. Komisija primygtinai reikalauja, kad valstybės narės iš tikrųjų naudotųsi padaryto darbo rezultatu.

Be to, reikia išnagrinėti, kaip mokesčių srityje būtų galima kuo geriau panaudoti muitinės veiklos srityje, kurioje rizikos valdymas yra labiau ištobulintas, įgytą patirtį. Su rizika susijusia informacija valstybės narės keičiasi naudodamos apsaugotą kompiuterizuotą sistemą, kurios pagrindas yra standartizuota elektroninė anketa.

⁹ COM(2004) 509 galutinis, 2004 7 20.

Esant bendrai rinkai, visos valstybės narės yra suinteresuotos, kad jų mokesčių administratoriai turėtų galimybę greitai gauti informaciją apie potencialią riziką, kuri yra apibrėžta remiantis bendra metodika ir kurią kelia tam tikros įmonės, ypač tais atvejais, kai kitose valstybėse narėse veikiantis apmokestinamasis narys pradeda veiklą valstybės narės teritorijoje.

3.4. Nuolatinis diskusijų forumas Bendrijos lygmeniu

Šiuo metu Nuolatinis administracinio bendradarbiavimo PVM srityje komitetas, „Akcių“ komitetas, Administracinio bendradarbiavimo tiesioginių mokesčių srityje darbo grupė ir „Mokesčių surinkimo“ komitetas yra struktūros, kuriose valstybės narės ir Komisija nagrinėja atitinkamų sričių techninius klausimus. Visų pirma nagrinėjamos atskiros problemos.

Taigi Komisija mano, kad yra naudinga įsteigti aukšto lygio diskusijų arba net konsultacijų forumą; tokiaame forume sukčiavimo ir valstybių narių bendradarbiavimo klausimai galėtų būti svarstomi globalesniu lygmeniu. Šio forumo vaidmuo galėtų būti svarbus minėtų veiksmų stebėsenai. Be kita ko, jis galėtų pateikti darbų, kuriuos turėtų atlikti atitinkami komitetai ir darbo grupės, gaires.

4. LABIAU IŠPLĖTOTAS BENDRADARBIAVIMAS SU TREČIOSIOMIS ŠALIMIS

Mokestinis sukčiavimas nėra tik Sąjungos vidaus problema, todėl darosi vis akivaizdžiau, kad reikia plėtoti ir išorinį administracinį bendradarbiavimą.

Trečiojoje šalyse įsikūrusių įmonių prisidėjimas prie karuselinio sukčiavimo, elektroninė prekyba ir paslaugų rinkos globalizacija aiškiai rodo, kad yra būtinas tarptautinis bendradarbiavimas PVM srityje. Nors EBPO pavyzdinio susitarimo 26 straipsnio taikymo sritis buvo išplėsta taip, kad apimtų PVM, situacija yra nepatenkinama pirmiausia todėl, kad bendradarbiavimo mechanizmas remiasi dvišaliu pagrindu.

Kad būtų sustiprintas valstybių narių pajėgumas veikti, turėtų būti išnagrinėta Bendrijos lygmeniu suderinta pozicija; galėtų būti nagrinėjama susitarimo galimybė.

Tiesioginių mokesčių srityje turi būti tikrinamas didesnio mokesčių skaidrumo kai kuriose trečiojoje šalyse (ir priklausomose arba asocijuotose teritorijose) įgyvendinimas, siekiant sudaryti valstybėms narėms galimybę gauti naudingos informacijos, ir tikrinama, kaip šiose šalyse stiprinama mokesčių įstatymų taikymo kontrolė, pirmiausia derinant veiksmus su kitomis tarptautinėmis organizacijomis.

Valstybių narių bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis daugiausia vyksta dvišalių susitarimų pagrindu. Tai neužtikrina tinkamo veiksmingumo. Komisija kelia klausimą, ar nevertėtų pateikti pasiūlymų, kuriais būtų siekiama plėtoti Bendrijos poziciją bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis srityje.

Be to, punktų dėl Bendrijos lygmeniu vykstančio bendradarbiavimo mokesčių srityje įterpimas į ekonominės partnerystės susitarimus, kuriuos Europos Sąjunga sudaro su savo partneriais, yra priemonė, kuri galėtų padėti įgyvendinti šį tikslą. Bus išnagrinėtas kiekvienas nuostatų dėl gero valdymo, pirmiausia mokesčių srityje, įtraukimas į prekybos susitarimus, kurie bus pasirašyti ateityje. Beje, reikia pabrėžti, kad, siekdama padėti bendradarbiaujantiems trečiųjų šalių partneriams didinti savo mokesčių sistemų skaidrumą, Komisija šiuo metu bando skatinti techninės pagalbos veiksmus. Taigi 10-ajame EPF bus

numatyta skatinimo išmoka, susijusi su geru valdymu, visų pirma finansų, mokesčių ir teisės sričių.

5. KITI ASPEKTAI

5.1. Įplaukų apsauga: atsakomybės pasidalijimas tarp valstybių narių

Sukčiavimo Bendrijos lygmeniu atvejais (pirmiausia karuselinio sukčiavimo atvejais) dažnai nustatoma, kad, asmenims išitraukus į sukčiavimo veiklą, įplaukos jų pačių valstybėje narėje nesumažėja. Šių asmenų įsikišimas dažniausia panaudojamas tam, kad ši veikla taptų dar neskaidresnė, o mokesčių surinkimas taptų dar sunkesnis arba net neįmanomas.

Siekdamos apsaugoti visų valstybių narių mokesčių surinkimą vidaus rinkoje valstybės narės turėtų imtis panašių priemonių, ypač susijusių su sankcijomis ir baudžiamuoju persekiojimu, neatsižvelgdamos į tai, ar dėl sukčiavimo susijusi valstybė narė patiria pajamų nuostolių, ar ne.

5.2. Keitimosi informacija gerinimas

Kadangi galimybė greitai gauti informaciją yra lemiamas faktorius kovojant su sukčiavimu, susijusiu su PVM, reikia numatyti veiksmingesnius keitimosi informacija metodus, turint omenyje technologijų srities naujoves ir įmonėse naudojamos įrangos lygmenį. Šiuo atveju turi būti apsvaistytas dažnesnio ir išsamesnio automatizuoto valstybių narių keitimosi informacija galimybė arba netgi klausimas dėl tiesioginės prieigos prie nacionalinių duomenų bazių. Būtinai keitimosi su PVM susijusia informacija sistemos (VIES) modernizavimas yra proga įgyvendinti kai kuriuos iš šių patobulinimų.

Tiesioginių mokesčių srityje reikėtų numatyti standartizuotas kompiuteriams skirtas keitimosi informacija ir bendradarbiavimo rūšis, numatytų direktyvoje, anketas ir formatus, ypač kai automatinė keitimosi informacija sistema, sukurta remiantis Direktyva dėl santaupų, bus pakartotinai naudojama ir taikoma kitoms mokesčių rūšims. Taip pat būtų naudinga turėti galimybę valstybėms narėms pateikti paaiškinimus, vadovėlius, gaires, šalių charakteristikas ir kt.

5.3. Deklaravimo prievolių didinimas

Galėtų būti svarstomas klausimas dėl bendro deklaratavimo prievolių padidėjimo, net jei reikės numatyti šias prievoles sumažinti įmonėms, kurios, tapdamos mokesčių administravimo partnerėmis, gautų tokį leidimą. Tai būtų daroma pasinaudojant muitų srityje taikoma praktika. Tikslas yra toks, kad išsamaus deklaratavimo prievolės būtų taikomos tik riziką keliantiems apmokestinamiesiems asmenims. Tuo pačiu metu arba *a contrario* būtų naudinga apsvaistyti galimybę padidinti prievoles įmonėms, kurios, atliekant rizikos analizę, buvo apibūdintos kaip problemiškos.

6. BENDROS PVM IR AKCIZŲ SISTEMOS DALINIS PAKEITIMAS

Dėl PVM Komisija mano, kad, atsižvelgiant į PVM sistemos sukuriamas galimybes sukčiauti, reiktų išanalizuoti silpnąsias dabar taikomos sistemos vietas. Turimi omenyje nuotolinių pardavimų apmokestinimas, naujų ir naudotų transporto priemonių apmokestinimo taisyklės ar net apskritai mainų, vykstančių Bendrijos viduje, apmokestinimas.

Nenorėdama atmesti kitų sprendimų, Komisija primena, kad galutinė PVM sistema, kuriai pritarė Bendrijos institucijos, skirta problemoms, susijusioms su silpnosiomis sistemos vietomis ir kai kuriomis sukčiavimo rūšimis, spręsti.

Beje, būtų galima numatyti galimybę sustiprinti solidarios atsakomybės už mokesčių mokėjimą principą. Šis principas sukėlė audringas mokesčių administratorių ir ekonominių operacijų vykdytojų diskusijas. Tai turi būti svarstoma atsižvelgiant į Teisingumo Teismo 2006 m. gegužės 11 d. sprendimą¹⁰, kuriame iškeltas bendras klausimas dėl kovos su sukčiavimu priemonių proporcingumo ir teisinio saugumo.

Beje, kai kurios valstybės narės vis dėl to laikosi nuomonės, kad reikia iš dalies keisti PVM sistemą, kad būtų galima sumažinti dėl sukčiavimo negautas PVM įplaukas. Jos pasisako už platesnį atvirkštinio mokesčio taikymą valstybės narės vidaus operacijoms ir todėl abejoja dėl mokėjimo etapais principo, kuris iki šiol buvo laikomas svarbiausia PVM sistemos dalimi. Šia tema jau buvo diskutuota įvairiuose forumuose. Ją svarstė ir techninė Komisijos ir valstybių narių grupė.

Kadangi Komisija palaiko tikslą valdyti sukčiavimą, ji svarsto tokių veiksmų būtinybę ir šiuo etapu neatmeta tokios galimybės. Tačiau išankstinė sąlyga, keliami kiekvienam dabar taikomos PVM sistemos keitimui, yra ta, kad toks keitimas turi atitikti toliau nurodytas sąlygas:

- labai sumažinti sukčiavimo galimybes ir panaikinti naujo didelio sukčiavimo riziką;
- neužkrauti įmonėms ir mokesčių administratoriams jokios neproporcingos administracinės naštos;
- užtikrinti mokesčio neutralumą;
- užtikrinti, kad valstybėje narėje nebus diskriminuojami nacionaliniai ūkio subjektai ir joje neįsikūrę ūkio subjektai.

Komisija pripažįsta, kad atvirkštinio mokesčio taikymas įrodė, kad jis veiksmingas specifiniuose sektoriuose, tokiuose kaip statybos. Teoriškai platesnis jo taikymas galėtų sumažinti kai kurių rūšių sukčiavimo atvejus, bet jis turi kitų trūkumų. Pirmiausia kyla rizika, kad atsiras kitų sukčiavimo rūšių.

Beje, valstybės narės, pasisakančios už platesnį atvirkštinio mokesčio taikymą, laikosi nuomonės, kad, siekiant išvengti naujų sukčiavimo būdų atsiradimo rizikos, taikant tokią sistemą, turi būti numatyta papildomų deklaratyvių palyginti su dabartine sistema.

Toks pakeitimas kelia daug rimtų klausimų, kurie turi būti iš esmės apsvarstyti diskutuojant su visomis suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma su ūkio subjektais, kurie susidurtų su šia sistema. Pagrindiniai kylantys klausimai yra susiję su:

- ūkio subjektų, sąžiningai taikančių atvirkštinio mokesčio sistemą (kadangi operacijos apmokestinimo PVM tvarka priklauso nuo kliento statuso), teisinio saugumo lygiu;

¹⁰ Byla C-384/04, Commissioners of Customs & Excise, Attorney General prieš Federation of Technological Industries e.a.

– privalumais ir įgyvendinimo sąnaudomis.

Jei reikėtų išnagrinėti fakultatyvų atvirkštinio mokesčio taikymą, reikėtų užtikrinti, kad Bendrijos lygmeniu būtų laikomasi griežtų sąlygų, ypač turint omenyje gerą vidaus rinkos ir supaprastinimo politikos (prieštaraujantys vieni kitiems nuostatai, ypač susiję su sąskaitų išrašymu ir papildomais įpareigojimais) veikimą.

Mąstant apie įmanomus PVM sistemos pakeitimus, kuriais būtų siekiama kovoti su mokestiniu sukčiavimu, taip pat reikėtų apsvastyti prekių pristatymo Bendrijos viduje apmokestinimą vienodu tarifu, kuris turėtų būti pakankamai didelis, kad būtų užkirstas kelias norui imtis karuselinio sukčiavimo, arba valstybės narės, į kurią pristatoma prekė, tarifu.

Kalbant apie akcizus akivaizdu, kad dabartinė tabako apmokestinimo struktūra trukdo vidaus rinkai gerai veikti, ypač dėl rinkų atskyrimo (kainų nustatymas), dėl kurio vyksta kontrabandinė prekyba. Šiuos iškraipymus reikėtų panaikinti.

7. IŠVADA

Šiame komunikate nepateikiamas vienintelis ir universalus problemų sprendimo būdas. Jo tikslas yra nurodyti daugybę realių ir pragmatiškų priemonių, kurių galima imtis per trumpą laiką, bet svarbiausia, kad tai būtų daroma nuosekliai ir derinant veiksmus, siekiant geriau prisitaikyti prie Bendrijos arba net tarptautinio masto ekonominių rinkų.

Be to, svarbu priminti, kad šis komunikatas prisideda prie platesnių Lisabonos strategijoje nustatytų tikslų įgyvendinimo. Mokesčių sistemos supaprastinimas yra būtinas šiai politikai įgyvendinti, ir priemonės, numatytos veiksmingiau kovoti su mokestiniu sukčiavimu, negali prieštarauti šiam tikslui.

Kalbant konkrečiai apie PVM, jau pradėtos diskusijos dėl svarbių kai kurių bendros sistemos mechanizmų pakeitimų.

Komisija yra pasiruošusi diskutuoti, bet diskusijos su valstybėmis narėmis ir ūkio subjektais rodo, kad PVM sistemos pakeitimas kelia tam tikrų rimtų klausimų, kurie turi būti iš esmės išanalizuoti, ypač turint omenyje pasekmes visoms suinteresuotosioms šalims.

Komisijos nuomone, šiuo etapu sukčiavimas galėtų būti geriau ribojamas bendrais Komisijos ir valstybių narių veiksmais, veiksminga ir modernia kontrolės sistema kartu su glaudžiu ir greitai valstybių narių, o prireikus ir OLAF, bendradarbiavimu, taikant tinkamas teisinės priemones.

Atsižvelgdama į situacijos rimtumą, Komisija siūlo suinteresuotosioms institucijoms, t. y. Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, kuo greičiau surengti šias diskusijas, kad būtų pateikti aiškūs nurodymai. Komisija yra pasirėngusi greitai pradėti įgyvendinti tikslinės veiklos programą.